

Paweł Gurtowski

Jarantowice, st. 16, gm. Wąbrzeźno,
woj. toruńskie, AZP 33-46/16

Informator Archeologiczny : badania 30, 39

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wej, w postaci około 150 fragmentów ceramiki. Skupiały się one na powierzchni kilku metrów kwadratowych wokół obwarowanego kamieniami, mocno rozmytego ogniska, a także w nim samym. Obok znajdowała się niewielka, płytka jama, również zawierająca ceramikę. Nie natrafiono na żadne ślady konstrukcji mieszkalnych. Na cmentarzysku płaskim kultury pucharów lejkowatych odkryto 12 grobów o zróżnicowanej konstrukcji. Do najciekawszych, a zarazem reprezentujących różne typy, należą groby nr 1, 7 i 9. Grób 1/96 znajdował się na głębokości 15 cm. Pod jednowarstwową pokrywą z wapiennego gruzu i granitowych otoczaków spoczywał bezpośrednio na ziemi dobrze zachowany szkielet mężczyzny. Zmarłego ułożono na wznak w pozycji wyprostowanej. Obok czaszki znajdował się wiór z krzemienia czekoladowego i fragment flaszki z kryzą, z dnem na pięciu płaskich nóżkach. Na prawym kolanie zmarłego leżał mały rdzeń wiórowy z krzemienia czekoladowego. Grób 7/96 miał bardzo wyraźnie zarysowaną owalną jamę (240 x 130 cm), zwięźle wypełnioną granitowymi otoczakami i czarną, lekko tłustą warstwą z nielicznymi węgielkami drzewnymi. Znajdujące się na głębokości 70 cm płaskie dno wyłożone było płytami z rozłupanych granitów i jedną wapienną. Natrafiono jedynie na mały fragment ludzkiego zębra. Grób 9/96, w całości zbudowany z wapiennych płyt, był mocno zniszczony przez orkę. Dobrze zachowały się jedynie fragmenty bocznych ścian skrzyni i prostokątne dno (250 x 120 cm), bardzo starannie wyłożone płytami. Zachowany fragmentarycznie szkielet potwierdzał wyprostowaną pozycję zmarłego. Na cmentarzysku odkryto także 2 groby dziecięce. Wszystkie groby zorientowane były wzdłuż osi wschód-zachód.

Osada hutnicza kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich zajmowała rozległy obszar zarówno we wschodniej, jak i zachodniej części stanowiska (najprawdopodobniej daleko wykracza poza jego obecnie przyjęte granice). Odkryto tu łącznie 25 obiektów związanych z wytopem żelaza: 8 niewielkich kotlinek podymarkowych, 7 skupisk żużla powstałych prawdopodobnie podczas rozbijania dymarek, 10 różnej wielkości jam przypieczowiskowych. W wypełni-skach niektórych z nich znajdował się materiał osadniczy w postaci ceramiki i kości zwierzęcych.

Osada wczesnośredniowieczna zlokalizowana została w części zachodniej stanowiska. W wykopie o powierzchni 1 ara odkryto dobrze zachowany piec garncarski. Piec miał kształt owalny o wymiarach 150 x 180 cm; wylepione z gliny ścianki zachowały się do wysokości 80 cm. W jego wnętrzu znajdowały się przemieszane fragmenty ceramiki z okresu od XI do połowy XIII w. W pobliżu pieca odsłonięto dużą jamę o wymiarach 300 x 320 cm i głębokości 100 cm, zinterpretowaną jako półziemianka. W jej wypełnisku znajdowała się ceramika z tego samego okresu, co w piecu oraz kości zwierzęce. Badania będą kontynuowane.

Imielnik Stary, st. 1,
gm. Stryków, woj. łódzkie

patrz: późne średniowiecze

Janiszewo, st. 2,
gm. Lubraniec, woj. wrocławskie

patrz: okres nowożytny

Jarantowice, st. 7,
gm. Wąbrzeźno, woj. toruńskie

patrz: wczesne średniowiecze

JARANTOWICE, st. 16,
gm. Wąbrzeźno,
woj. toruńskie
AZP 33-46/16

- osada kultury późnej ceramiki wstęgowej (neolit)
- osada z okresu halsztackiego i okresu lateńskiego

Badania weryfikacyjno-sondazowe przeprowadzone w listopadzie przez mgr. Pawła Gurtowskiego (PSOZ Toruń). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 5 m².

Prace miały na celu uściślenie danych na temat istniejących zagrożeń (głęboka orka) i stanu zachowania nawarstwień kulturowych oraz pozyskanie materiałów, pozwalających na dokładniejsze wydatowanie nawarstwień. Podjęto je po stwierdzeniu na powierzchni gruntu śladów niszczonej konstrukcji – w tych miejscach założono wykopy sondazowe. Łącznie wyeksplorowano spagowe części dwu jam osadniczych (miąższość do 36 cm). Materiał zabytkowy pozyskano tylko z jednej – były to fragmenty ceramiki naczyniowej, którą po analizie przyporządkowano do fazy IIa kultury późnej ceramiki wstęgowej na Niżu.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w PSOZ w Toruniu. Badania zakończono.